

Liikenne- ja viestintävaliokunta

LiV@eduskunta.fi

Asiantuntijalausunto hallituksen esitykseen laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue (työsuojeluviranomainen) kiittää liikenne- ja viestintävaliokuntaa mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa. Muutokset koskevat sekä työsuojeluviranomaisen tieliikenteen sosiaalilainsäädännön valvontaa että lähetettyjen kuljettajien muuta valvontaa.

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön valvonnan osalta muutoksiin suhtaudutaan positiivisesti. Lakiluonnoksessa on otettu huomioon ne seikat, joihin ministeriön huomiota on lausuntovaiheessa kiinnitetty. Valvonnan tehokkuuden osalta erityisen kiitettävänä pidetään työsuojeluviranomaisen tiedonsaantiin liittyviä täsmennyksiä, joilla turvataan tietojen saanti myös kuljettajan maasta poistumisen jälkeen. Rajat ylittävää tieliikenteen sosiaalilainsäädännön valvontaa ei ole aiemmin tehty työsuojeluviranomaisen toimesta ja nyt esitettävän muutoksen turvin valvonta voidaan käynnistää. Tällä on jonkin verran vaikutusta viranomaisen toimintakäytäntöihin. Lähetettyjen kuljettajien ajo- ja lepoaikavalvonta tulee jatkossakin tapahtumaan korostetusti tienvarsivalvonnassa poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen toimesta.

Työsuojeluviranomaisen käsityksen mukaan esitetty laiminlyöntimaksumahdollisuus tietojen toimittamisen laiminlyönnistä on riittävä tehoste tietojensaannin turvaamiseen, vaikka onkin oletettavaa, että laiminlyöntimaksuääräykset jäävätkin asiassa hyvin harvinaisiksi.

Esitetty viranomaisten väliseen tietojenvaihtoon liittyvä tehostaminen ja työsuojeluviranomaisen valvonnan kiinnittyminen osaksi lupaviranomaisen hyvämaineisuusarviointia ovat omiaan lisäämään valvonnan vaikuttavuutta. Lisäksi työsuojeluviranomainen pitää hyvänä, että y-tunnuksen merkitystä vahvistetaan liikenneluvan saamisen edellytyksenä. Tällä on valvontatiedon kiinnittymisen kannalta positiivisia vaikutuksia ja toisaalta tämä voi selkeyttää toimialan yrittäjyyden ja työsuhteen rajanvetoon liittyviä epäselvyyksiä.

Lähetettyjen kuljettajien erityissääntely

Lähetettyjen työntekijöiden ns. muutosdirektiivin (EU 2018/957) aiheuttamat muutokset työntekijöiden lähettämisestä annettuun lakiin rajattiin pois tiekuljetusalan osalta muutoksia koskevan lain astuessa voimaan 1.12.2020. Nyt ehdotetuilla muutoksilla nämä säännökset

saatetaan sovellettavaksi myös tiekuljetusalan töissä ja tiekuljetusalan lähetetyt työntekijät yhdenvertaiseen asemaan muiden lähetettyjen työntekijöiden kanssa.

Lähetettyjen kuljettajien erityissääntely (EU 2020/1057) kuitenkin edellyttää poikkeavaa sääntelyä hallinnollisista vaatimuksista ja valvontatoimenpiteistä alihankintatilanteissa. Vuokratyö ja yritysryhmän sisäiset siirrot jäävät siten tiekuljetusallalla hallinnollisten menettelyjen ja valvonnan osalta yleisen sääntelyn varaan ja alihankintatilanteissa sovelletaan erityissääntelyä.

Ehdotetut muutokset erityisesti lähettämistä koskevan lainsäädännön soveltamisesta eri tilanteissa asettavat valvovalle viranomaiselle erityisen tiedottamisvastuun, jota on korostettu lähetettyjen työntekijöiden muutosdirektiivissä ja otettu osaksi kansallista sääntelyä työntekijöiden lähettämisestä annetun lain voimaan astuessa. Esityksen mukaisia pykäläkohtaisia rajoituksia erityissääntelyn soveltamisen osalta pidetään erittäin hyvinä.

IMI-asetuksen muutos tuo myös liikenteenharjoittajat alihankintatilanteissa IMI-järjestelmän käyttäjiksi, mitä pidetään erittäin hyvänä toimenpiteenä. Kuljettajan lähettämismarkkinointien tekemistä jäsenvaltioiden viranomaisten yhteisessä käytössä olevan tietojenvaihtojärjestelmän kautta pidetään erityisen hyvänä kehityksenä palveluntarjoajien näkökulmasta. Vakiomuotoisen lomakkeen eli lähettämismarkkinointien täyttämisen yhtä järjestelmää käyttäen työn tekemisen kohdevaltioista huolimatta vähentää merkittävästi palveluntarjoajien hallinnollista taakkaa. Samansuuntainen kehitys olisi toivottavaa myös kaikissa lähettämisen tilanteissa.

Tienvarsitarkastuksen yhteydessä esitettävien asiakirjojen ja tietojen saatavilla pitämistä koskevien velvoitteiden sekä lähettämiskauden jälkeen tietojen toimittamista koskevan velvoitteen ottaminen työntekijöiden lähettämisestä annettuun lakiin pidetään perusteltuna, koska näiden velvoitteiden laiminlyönnistä voidaan määrätä laiminlyöntimaksu, josta on säädetty edellä mainitussa laissa ja jonka määrää työsuojeluviranomainen.

Käytännössä laiminlyöntimaksun määrääminen edellyttää sitä, että toisen viranomaisen havaitsemien puutteiden dokumentointi saatetaan työsuojeluviranomaisen tietoon riittävällä tasolla, jotta edellytykset hallinnollisen seuraamusmaksun määräämiseen ovat olemassa. Tämän osalta pidetään perusteltuna esityksen mukaisesti suunnata resursseja viranomaisyhteistyön ja menettelytapojen luomiseen ensivaiheessa. Laiminlyöntimaksutapausten määrää tienvarsitarkastuksilla havaituista puutteista on vaikea arvioida ennalta, koska kyseessä on uusi menettelytapa.

Esitystä laajentaa laiminlyöntimaksun määrääminen myös 10 §:n 4 momentin velvollisuuden laiminlyönnistä pidetään perusteltuna, koska lähettävät yritykset saatetaan näin yhdenvertaiseen asemaan kaikissa lähettämistilanteissa. Tämä osalta kiinnitetään kuitenkin huomiota pykälien sanamuotoihin. 10 §:ssä edellytetään lähettävän yrityksen säilyttävän lähettämistä koskevat tiedot 2 vuotta lähetettynä olon päättymisen jälkeen, mutta tietojen toimittaminen perustuu 17 §:ssä määriteltyyn tietojensaantioikeuteen. Esityksen mukaan 35 §:n 5-kohdassa mainitaan "antaa" 10 §:n mukaisesti tietoja. Tätä tulisi tarkentaa viittaamalla 17 §:ään. Vastaavaa epäkohtaa ei ole 10 b §:n osalta, koska pykälässä mainitaan nimenomaisesti, että lähettävän yrityksen tulee antaa vaaditut tiedot työsuojeluviranomaisen pyynnöstä.

Lisäksi kiinnitetään huomiota, että kuljetusallalle tyypillinen liikkuva ja lyhytaikainen työnteko tarkoittaa käytännössä jälkikäteistä tietojen pyytämistä työnantajalta työaikakirjanpitoon ja

palkkaukseen kohdistuvan tarkastuksen suorittamiseksi, mikä lisää valvontaan käytettävää aikaa vähentäen resurssitehokkuutta.

Lisätietoja Lakimies Aki Eriksson p. 0295 018 175
Lakimies Anu Ikonen p. 0295 018 143 (työntekijöiden lähettäminen)

Johtajan sijainen, Anna Pärtty
Lakimies

Lakimies Aki Eriksson

Lakimies Anu Ikonen (Lähetettyjen kuljettajien erityissääntely)

LOUNAIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 0295 018 000
kirjaamo.lounais@avi.fi

www.avi.fi

Turun päätoimipaikka
Itsenäisyydenaukio 2
PL 22
20801 Turku

Tämä asiakirja LSAVI/12651/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSAVI/12651/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Eriksson Aki 22.11.2021 09:15

Esittelijä Ikonen Anu 22.11.2021 08:44

Ratkaisija Pärtty Anna-Maria 22.11.2021 09:18